K. 955. Stela from Tonle Sgnuot Temple (inscription of hospital of King Jayavarman VII), 1108 Śaka

Kunthea Chhom

Author of digital edition: Kunthea Chhom

Identifier: DHARMA_INSCIK00955

Repository: Khmer (tfc-khmer-epigraphy)

File path: texts/xml/DHARMA_INSCIK00955.xml

Language: Sanskrit [Khmer]

Commit: 2026-11-14 14:32 (f68ac07), last modified 2026-09-17 01:54 (2c24a58)

Palaeographic description

The *akṣara*s are of square form which is characteristic of the script belonging to the reign of Jayavarman VII.

Edition

1. Anuṣṭubh

〈A1〉 〈Face A〉 〈Column a〉 [⦿ namo vuddhāya nirmmāṇa]-
〈Column b〉 -[dharmma-sāmbhoga-mūrttaye]
〈A2〉 〈Column a〉 [bhāvābhāva-dvayātīto]
〈Column b〉 [dvayātmā yo nirātmakaḥ]

2. Anuṣṭubh

〈A3〉 〈Column a〉 [⦿ bhaiṣajyaguru-vaidūryya]-
〈Column b〉 [prabharāja-jinan name]
〈A4〉 〈Column a〉 [kṣemārogyāṇi janyante]
〈Column b〉 [yena nāmāpi śr̥ṇvatām·]

3. Upajāti

〈A5〉 〈Column a〉 [⦿ śrīsūryyavairocanacandarociḥ]
〈Column b〉 [śrīcandravairocanarohiṇīśaḥ]
〈A6〉 〈Column a〉 [rujāndhakārāpaharau prajānāṁ]
〈Column b〉 [munīndra-meror jayatām upānte]

4. Upajāti

〈A7〉 〈Column a〉 [⦿ Āsīn nr̥paś śrīdharaṇīndravarmma]-
〈Column b〉 [devātmajaś śrījayavarmmadevaḥ]
〈A8〉 〈Column a〉 [jāto jayāditya-pureśvarāyāṁ]
〈Column b〉 [vedāmvaraikendubhir āptarājyaḥ]

5. Upajāti

〈A9〉 〈Column a〉 [⦿ niśśeṣarājanya-śirovataṁsa]-
〈Column b〉 -[pādāmvujas saṁyati saṁhr̥tāriḥ]
〈A10〉 〈Column a〉 [paryyagrahīt sad-guṇa-ratna-bhūṣāṁ]
〈Column b〉 [yat-kīrtti-hārāṁ vasudhāṅganāṁ yaḥ]

6. Upajāti

〈A11〉 〈Column a〉 [⦿ sadāmudā varddhita-dāna-vāri]〈Column b〉[s]
[sadāna-varddhi-priya-saṁpadāḍhyaḥ]
〈A12〉 〈Column a〉 [Iṣṭyāhavaiḥ kliṣṭa-surārikānto]
〈Column b〉 [yaḥ kr̥ṣṇa-kalpo 'py avadātavarṇaḥ]

7. Upajāti

〈A13〉 〈Column a〉 [⦿ yaṁ vīkṣya kāntyā vijitañ ca kāmam·]
〈Column b〉 [vuddhveva dhāmnā vijite 'pi nāme]
〈A14〉 〈Column a〉 [śucan tyajantyo nijanāma sārthaṁ]
〈Column b〉 [vandhīkr̥tāripramadāḥ pracakruḥ]

8. Upajāti

〈A15〉 〈Column a〉 [⦿ puṇyāyuṣaḥ kṣīṇatayā yuge 'ntye]
〈Column b〉 [kṣayaṅ gatāyāṁ kṣayavat prajāyām·]

〈A16〉 〈Column a〉 [prajāpatiḥ prāgyugavad vitene]
〈Column b〉 [yo 'bhyutthitiṁ pūrṇavṛṣāṁ samṛddhām·]

9. Upajāti

〈A17〉 〈Column a〉 [◉ Ṛddhyā svarggīkṛtāṁ pṛthvīṁ]
〈Column b〉 [matvā maraṇadūṣitām·]
〈A18〉 〈Column a〉 [martyānām amaratvāya]
〈Column b〉 [yo 'diśad bheṣajāmṛtam·]

10. Anuṣṭubh

〈A19〉 〈Column a〉 [◉puṣyaṅ kṛtī kṛtīkṛtya]
〈Column b〉 [pūrṇāṅgaṁ yo 'karod vṛṣam·]
〈A20〉 〈Column a〉 [rāja-vaidyā-cikitsyāṅghri]-
〈Column b〉 [bhaṅgan tri-yuga-doṣataḥ]

11. Anuṣṭubh

〈A21〉 〈Column a〉 [◉ jitvānya-go-pativṛṣaṁ]
〈Column b〉 [svairan tri-bhuvanāṅgane]
〈A22〉 〈Column a〉 [jṛmbhate ninadan dhīraṁ]
〈Column b〉 [vṛṣo yat-puṣkalīkṛtaḥ]

12. Anuṣṭubh

〈A23〉 〈Column a〉 [◉dehinān deha-rogo ya]〈Column b〉[n]
[mano-rogo rujattarām·]
〈A24〉 〈Column a〉 [rāṣṭraduḥkhaṁ hi bhartṝṇā]〈Column b〉[n]
[duḥkhan duḥkhan tu nātmanaḥ]

13. Anuṣṭubh

〈A25〉 〈Column a〉 [◉ Āyurvvedāstra-vedeṣu]
〈Column b〉 [vaidya-vīrair vviśāradaiḥ]
〈A26〉 〈Column a〉 [yo 'ghātayad rāṣṭra-rujo]
〈Column b〉 [rujārīn bheṣajāyudhaiḥ]

14. Anuṣṭubh

〈A27〉 〈Column a〉 [◉sarvveṣām aparādhān ya]〈Column b〉[s]
[sarvvataḥ pariśodhayan·]
〈A28〉 〈Column a〉 [yugāparādhe na rujā]〈Column b〉[m]
[aparādhān vyaśodhayat·]

15. Anuṣṭubh

〈A29〉 〈Column a〉 [⦿sārogyaśālaṁ parito]
〈Column b〉 [bhaiṣajya-sugataṁ vyadhāt·]
〈A30〉 〈Column a〉 [sārddhañ jinaurasābhyāṁ ya]〈Column b〉[s]
[sadā-śāntyai prajā-rujām·]

16. Anuṣṭubh

〈B1〉 〈Face B〉 〈Column a〉 [⦿ sa vyadhād idam ā](rogya)-
〈Column b〉 (śālaṁ sa-sugatālayam·)
〈B2〉 〈Column a〉 [bhaiṣajya]-(sugata)[ñ ceha]
〈Column b〉 de(hā)mva(ra-hṛd-indunā)

17. Anuṣṭubh

〈B3〉 〈Column a〉 [⦿ so] ’(tiṣṭhipad imau cātra)
〈Column b〉 ro(giṇāṁ) roga-ghā(tinau)
〈B4〉 〈Column a〉 [śrīmantau sūryya-candrādi]-
〈Column b〉 -(v)ai(roca)na-(jinātmajau)

18. Anuṣṭubh

〈B5〉 〈Column a〉 [⦿ cikitsyā Atra catvāro]
〈Column b〉 var(ṇ)ā dvau (rā)ja-vai(dyakau)
〈B6〉 〈Column a〉 [narāṣ ṣoddaśa nāryyo dvā]-
〈Column b〉 -[daśā](py auṣa)dha-(d)āy(i)naḥ>

19. Anuṣṭubh

〈B7〉 〈Column a〉 [⦿ vāri-tāpauṣadhotpeṣa]-
〈Column b〉 -[pāka]-l(e)pakaraḥ (punaḥ)
〈B8〉 〈Column a〉 [Ekaśaḥ parisaṁkhyātā]〈Column b〉[s]
[strī-puṁ](s)ā-viṁśati(r janāḥ)

20. Anuṣṭubh

〈B9〉 〈Column a〉 [⦿ Idan nṛpa-nidher grāhya]〈Column b〉[n]
[tri]-vela(ṁ) p(ra)ti-va(tsaram·)
〈B10〉 〈Column a〉 [praty-ekañ caitra-pūrṇamyāṁ]
〈Column b〉 [śrā](ddh)[e] cā(py uttarāyaṇe)

21. Anuṣṭubh

〈B11〉 〈Column a〉 [⦿ gobhikṣāḥ kalpitās tisro]
’〈Column b〉 [py eka]ś(o) ’(r)ddha-tri-vi(m)vik(āḥ)

〈B12〉 〈Column a〉 [māṣas tv ekormmikā rakta]-
〈Column b〉 -[pārśva-ci](trāmvara)-dvaya(m·)

22. Anuṣṭubh

〈B13〉 〈Column a〉 [◉ dhautāmvaraṁ pañca-yugaṁ]
〈Column b〉 [takkan daśapalair mmitam·]
〈B14〉 〈Column a〉 [sikthan tu ṣoddaśa pala]〈Column b〉[ñ]
[candanan tu catuṣpala]m·

23. Anuṣṭubh

〈B15〉 〈Column a〉 [◉ ṣaṭ-prasthā madhunaḥ proktā]〈Column b〉[ṣ]
[ṣaṭ-prasthāni tilāni] ca
〈B16〉 〈Column a〉 [ghr̥tan dvi-prasthakan triṁśa〈Column b〉t]-
[palā kr̥ṣṇāpy athauṣa](dham·)

24. Anuṣṭubh

〈B17〉 〈Column a〉 [◉ yavānī-pippalīreṇu]-
〈Column b〉 -[punnāgā Ekaśaḥ pa](m·)
〈B18〉 〈Column a〉 [Ekamāṣan tu karpūraṁ]
〈Column b〉 [ṣaṭ tu jātiphalā](ny a)pi

25. Anuṣṭubh

〈B19〉 〈Column a〉 [◉ kottha-jīrṇa-kṣāra-hiṅgu]-
〈Column b〉 -[praty-ekan tac-ca](tu)ṣṭayam(·)
〈B20〉 〈Column a〉 [dvi-pādaṁ śarkkarāyas tu]
〈Column b〉 [proktaṁ pala-ca](tuṣṭayam·)

26. Anuṣṭubh

〈B21〉 〈Column a〉 [◉ jala-sattvā dandaṅsākhyā]
〈Column b〉 [daśākhyātā A](thaikaśaḥ)
〈B22〉 〈Column a〉 [śrīvāsañ candanan dhānyaṁ]
〈Column b〉 [śata-puṣpaṁ pala]-(dvaya)m·

27. Anuṣṭubh

〈B23〉 〈Column a〉 [◉ Elānāgara-karkola]-
〈Column b〉 -[maricaṁ prastha Ekaśa]ḥ
〈B24〉 〈Column a〉 [dvi-prasthau tv ekaśaḥ proktau]
〈Column b〉 [dvau pracīvalasarṣa]p(au)

28. Anuṣṭubh

〈B25〉 〈Column a〉 [⦿ tvak trimuṣṭiraśītis tu]
〈Column b〉 [pathyā-darvvī-catuś-chidā]
〈B26〉 〈Column a〉 [kandāṅ harlāyjansyaṅ dāru]-
〈Column b〉 -[cchavyan tri-palam ekaśaḥ]

29. Anuṣṭubh

〈B27〉 〈Column a〉 [⦿ Arddha-tri-palako mittra]-
〈Column b〉 -[devaṣ ṣaṭ-kuduvaṁ madhu]
〈B28〉 〈Column a〉 [tāvān guddo 'tha sauvīra〈Column b〉m]
[arddha-tri-prasthakaṁ smṛtam·]

30. Anuṣṭubh

〈B29〉 〈Column a〉 [⦿ Idan tu deva-pūjāṅśaṁ]
〈Column b〉 [praty-avdaṁ parikalpitam·]
〈B30〉 〈Column a〉 [Arddha-tri-vimvaṁ pratyekaṁ]
〈Column b〉 [gobhikṣe dve prakalpitam·]

31. Anuṣṭubh

〈C1〉 〈Face C〉 〈Column a〉 [⦿] (E)[kan triṁśat pala](n tāmra)-
〈Column b〉 -(bhā)[janan trapu-bhājanam·]
〈C2〉 〈Column a〉 [Ekam arddha-tri-kaṭṭīkaṁ]
〈Column b〉 (śveta-citrāṁśukaṁ dvayam·)

32. Anuṣṭubh

〈C3〉 〈Column a〉 ⦿ d(vā-v)i(ṁśa)tis (tu yugalā)-
〈Column b〉 (ny a)[ṣṭa-hastaka-vāsasām·]
〈C4〉 〈Column a〉 dvā-tri(ṁśa)[t kaṭṭikaṁ saktha]〈Column b〉[n]
[dvi-pādañ ca dvi-māṣakam·]

33. Anuṣṭubh

〈C5〉 〈Column a〉 [⦿ vattir dvikaṭṭī dvi-palā]
〈Column b〉 [tri-pādā ca] (tri-māṣikā)
〈C6〉 〈Column a〉 [Eka-pādaika-māṣonaṁ]
〈Column b〉 (takkan tv arddhāṣṭa-kaṭṭikam·)

34. Anuṣṭubh

〈C7〉 〈Column a〉 [⦿ sapta-kaṭṭī sapta-palā]
〈Column b〉 (kṛṣṇā)-pādas sa(māṣa)[kaḥ]

〈C8〉 〈Column a〉 [Aṣṭā]-(triṁśat śataṁ) [khāryya]〈Column b〉s
sa(pta) pra(sthā)ś ca (ta)¡nd!〈ṇḍ〉ulāḥ

35. Anuṣṭubh

〈C9〉 〈Column a〉 [⦿ dhānā-priyaṅgū-mudgā dvā]-
〈Column b〉 -daśa-prasthā dvi-kauduvāḥ
〈C10〉 〈Column a〉 [pra](ty-ekaṁ vrīhayo droṇa)-
〈Column b〉 dva(ya)-yuktai(ka)-khāri(k)āḥ

36. Anuṣṭubh

〈C11〉 〈Column a〉 [⦿ sapta]-(prasthās tri)[kuduvā]
〈Column b〉 [lāj](ā madhu-guddau punaḥ)
〈C12〉 〈Column a〉 [ṣaddghaṭāv ekaśo 'nyūno]
〈Column b〉 [tri-ga](ndūṣa-dvi)-[kaudu](vaiḥ)

37. Anuṣṭubh

〈C13〉 〈Column a〉 [⦿] (ghṛta)sya dvā-(daśa) [ghaṭā]〈Column b〉(s)
(tathā pra)sthā(s tra)yo(daśa)
〈C14〉 〈Column a〉 [kudu](vau dvau) ca (gan)[dūṣā] _
〈Column b〉 (dvā-daśā)pi prakalpit(āḥ)

38. Anuṣṭubh

〈C15〉 〈Column a〉 [⦿ taroḥ phalānaṁ gaṇitāḥ]
〈Column b〉 [khārikāḥ pañca]-(viṁśatiḥ)
〈C16〉 〈Column a〉 [kuṣmandāni daśa dvau tu]
〈Column b〉 [varāhau] (parikalpitau)

39. Anuṣṭubh

〈C17〉 〈Column a〉 (⦿ ṣaṭ-sahasrī punaḥ) [pūga]-
〈Column b〉 -(phalā)[nāṁ sa-catuś-śatī]
〈C18〉 〈Column a〉 [catur-vviṁśati-saṁkhyātā]
〈Column b〉 (mukha)-[vāsāḥ] (prakalpitāḥ)

40. Anuṣṭubh

〈C19〉 〈Column a〉 [⦿ catuś-śatās tathaikā ca]
〈Column b〉 [laghu-pattrasya muṣṭa](yaḥ)
〈C20〉 〈Column a〉 [Ekaśaḥ pa](ttra)-[śataka]〈Column b〉(ñ)
(catvā)[riṁśa](t tu śeṣitāḥ)

41. Anuṣṭubh

〈C21〉 〈Column a〉 [⦿ Aṣṭā-ṣaṣṭi-śatī rambhā]-
〈Column b〉 (pattrā)[ṇāṁ] (viṁśatī Api)
〈C22〉 〈Column a〉 [vana-pattrāṇi ṣaṭtriṁśa]〈Column b〉[t]
[sahasrāṇi tu saṁ](khyayā)

42. Anuṣṭubh

〈C23〉 〈Column a〉 [⦿ syuṣ ṣaṭ-triṁśac-chatā vaṁśa]-
〈Column b〉 -[śalākāḥ pa](ñca-kaṭṭi)[kam·]
〈C24〉 〈Column a〉 [vāṇa-pattraṁ pañcadaśa]-
〈Column b〉 -[palañ cāpi] (dvi-pādakam·)

43. Anuṣṭubh

〈C25〉 〈Column a〉 [⦿ Edhās sapta-sa](hasrāś ca)
〈Column b〉 [vahner navaśatā Api]
〈C26〉 〈Column a〉 [viṁśatiś cāgnirakṣaidhā]〈Column b〉[s]
[tri-śatāṣ ṣa](ṣṭir eva ca)

44. Anuṣṭubh

〈C27〉 〈Column a〉 [⦿ Eka-viṁśati-bhāras tu]
〈Column b〉 [proktā nava-tulā Api]
〈C28〉 〈Column a〉 [pākaidhāḥ pari-saṁkhyātā]〈Column b〉(s)
(ta)[thā dvā]-(daśa kaṭṭikāḥ)

45. Anuṣṭubh

〈C29〉 〈Column a〉 [⦿ pañcātra vāsi-gaṇaka]-
〈Column b〉 -[pramukhā dharmma-dhāriṇaḥ]
〈C30〉 〈Column a〉 [niyojanīyāś śrīrāja]-
〈Column b〉 -[vihārā-dhyāpakena te]

46. Anuṣṭubh

〈D1〉 〈Face D〉 〈Column a〉 [⦿ tatredaṁ] (vāsigaṇake)
〈Column b〉 [varṣe varṣe] prakalpi(tam·)
〈D2〉 〈Column a〉 [saptaviṁ](śati gobhikṣā)
〈Column b〉 Ekaśo ’(rddha)trivi(mvi)[kā]

47. Anuṣṭubh

〈D3〉 〈Column a〉 ⦿ vṛhadvṛ(hati)kās tisro
〈Column b〉 y(u)galāni tu (vāsasām·)

〈D4〉 〈Column a〉 [pa]ñcāśad da(śaha)stāna(ṁ)
〈Column b〉 (s)ārddhāni parisaṁkhyayā

48. Anuṣṭubh

〈D5〉 〈Column a〉 (◉) praty-ekan dvā-da(śa-pa)l(e)
〈Column b〉 ta(kka)-kṛṣṇe prakalpite
〈D6〉 〈Column a〉 (catasraḥ) ka(ṭṭi)kā(ḥ) pā(tra)-
〈Column b〉 -(tra)yasya trāpu(ṣasya t)u

49. Anuṣṭubh

〈D7〉 〈Column a〉 (◉) Eka-viṁśati-(kh)āryyas tu
〈Column b〉 (tandulāḥ parikalpi)[tāḥ]
〈D8〉 〈Column a〉 (p)ra(ty-a)v(d)aṁ (vā)[siṣu catu]-
〈Column b〉 -(rṣv idan d)ātav(yam e)kaśaḥ

50. Anuṣṭubh

〈D9〉 〈Column a〉 (◉) vā(sasān daśaha)stā(naṁ)
〈Column b〉 (yugmāni) da(śapa)ñca ca
〈D10〉 〈Column a〉 (tisro vṛhatyas tripale)
〈Column b〉 (takkakṛṣṇe tathaika)śaḥ

51. Anuṣṭubh

〈D11〉 〈Column a〉 (◉ Arddha)-dvi-(kaṭṭikaṁ) pātra-
〈Column b〉 -(tritta)yan trā(puṣaṁ smṛta)m·
〈D12〉 〈Column a〉 (Atha) dvā-da(śa) [khā](rīkā)〈Column b〉s
ta¡nd!〈ṇḍ〉u(lā)ḥ (parikalpi)[tāḥ]

52. Upajāti

〈D13〉 〈Column a〉 [◉ vadanya-vṛṇdā](gra)saro 'pi rā(j)ā
〈Column b〉 prajā(rtha)-ci(n)tā-(janitārthi-bhāvaḥ)
〈D14〉 〈Column a〉 (bhū)yo '(py asau yācata Ity ajasraṁ)
〈Column b〉 praditsata(ḥ kamvu)ja-rā(ja)siṁhān·

53. Upajāti

〈D15〉 〈Column a〉 ◉ kṛtaṁ (mayaitat sukṛtaṁ bhavadbhi)〈Column b〉s
(saṁrakṣa)ṇīyaṁ) bhavadīya(m) e(tat·)
〈D16〉 〈Column a〉 (puṇyasya kartu)[ḥ phala-bhāk prakṛṣṭaṁ]
〈Column b〉 (saṁrakṣitety uktam idaṁ hi) [vṛ](ddhaiḥ)

54. Upajāti

〈D17〉 〈Column a〉 (⦿ yo) rā(jadhānyā)n (n)i[hitaḥ] (prabhu)t(v)e
〈Column b〉 (mantrī) sa E(vātra niyojanīyaḥ)
〈D18〉 〈Column a〉 [na] (preṣitavy)[ā Iha karmma]-(kārāḥ)
〈Column b〉 (karādi-dāneṣu na cānya-kāryye)

55. Upajāti

〈D19〉 〈Column a〉 [⦿] (praty-agra)[doṣā A](pi dehinas te)
〈Column b〉 (na daṇḍanīyā Iha ye praviṣṭāḥ)
〈D20〉 〈Column a〉 (te daṇḍa)nī(y)ās tu na (marṣaṇ)īyā
〈Column b〉 (ye) [prāṇi]-(hiṅsāni)[ra](tā I)hasthā(ḥ)

56. Upajāti

〈D21〉 〈Column a〉 (⦿) ja(gad-dhitātyartha-tṛ)[ṣas sa] rājā
〈Column b〉 (punar vabhāṣe pra)ṇidh(ānam etat·)
〈D22〉 〈Column a〉 (bha)vāvdhi-magnāñ (jana)[tāṁ sa](mastā)〈Column b〉[m]
〈Column b〉 [u](ttāra)yeya(ṁ sukṛtena te)[na]

57. Upajāti

〈D23〉 〈Column a〉 [⦿ ye] (kamvuje)ndrāḥ (kuśalānuraktā)
〈Column b〉 [Imāṁ prati](ṣṭhāṁ mama rakṣi)[tāraḥ]
〈D24〉 〈Column a〉 (te sānvayānta)ḥ-p(u)[ra-mantri-mittrā]
〈Column b〉 [nirāmayaṁ] (mokṣa)-[puraṁ labheran·]

58. Sragdharā

〈D25〉 [⦿ n](ānā-divyāṅganābhi)[r viracita-ratibhir bhūri-di](vyopabhogai)〈D26〉(r)
[dīvyeyur divyadehā di]vi d(itidanu)[jāṁs tejasā tejayantaḥ]
〈D27〉 [dārḍhyan nītvā samantād acalitam ani](śaṁ rakṣa)[yā] (svaḥprayāṇe)
〈D28〉 [ye niśrenīkariṣyanty akuśaladalanaṁ puṇyam etan madīyam· ⇝]

Commentary

All the restitutions are based on the edition of K. 537.

Bibliography

Edited preliminarily by Kunthea Chhom from the estampages EFEO n. 1237-B, EFEO n. 1237-C and EFEO n. 1237-D. The estampage EFEO n. 1237-A is not available.